

FEATURES OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE MAYOR OF KYIV

Maryna Sheihas¹

Received: 2021-12-02

Accepted: 2022-01-08

DOI: <http://doi.org/10.46489/gpj.2022-2-1-7>

Abstract. The article is devoted to determining the features of the administrative and legal status of the mayor of Kyiv. The author disclosed the essence of the nature of the powers of the mayor of Kyiv. The author also analyzed the legal consolidation of his powers. The purpose of the article is to determine the features of the administrative and legal status of the Kyiv mayor as the senior official of the territorial community of the city of Kyiv. Certain features of the administrative and legal status of the Kyiv mayor are related to the performance of the city of Kyiv's capital functions. The nature and essence of the combination of the Kyiv mayor's positions and the Head of the Kyiv City State Administration have been studied. The main shortcomings of the current state of legislative support for the Kyiv mayor's status are revealed. The author concluded that we propose to differentiate the legal regulation of the status of Kyiv mayor on three levels: basic - which includes the provisions of the Constitution of Ukraine and defines the main feature, which is special legislative enshrinement of local government in Kyiv; legislative - formed by the Laws of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine", "On Local State Administrations", "On the Capital of Ukraine - the Hero City of Kyiv". The set of provisions of these legislative acts reveals the main scope and scope of powers of the Kyiv mayor, the peculiarity of his combination of local government functions, government officials, as well as political functions related to the special status of Kyiv as the capital of Ukraine; local - embodied in the decision of the Kyiv City Council, which approved the Charter of the territorial community of Kyiv.

Keywords: mayor of Kyiv, Kyiv city, capital functions, local self-government bodies, Head of Kyiv City State Administration.

---

¹ Maryna Sheihas, postgraduate student, Department of Public Policy, Institute of Public Administration and Civil Service, Kyiv National University named after Taras Shevchenko, Y. Ilyenko str. 36/1, 04119 Kyiv, Ukraine, marina_sheygas@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1380-4898X>

ВСТУП

Актуальність теми

Сучасний стан публічного управління в місті Києві характеризується складністю взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та державної влади. Реалізуючи своє право на місцеве самоврядування територіальна громада одночасно опосередковано приймає участь в процесах формування органів державного управління. Це пояснюється особливим адміністративно-правовим статусом міста Києва як столиці України та міста в якому зосереджені всі органи політичного керівництва країною. Така особливість передбачає необхідність забезпечення перманентного рівня суспільно-політичної стабільності, для чого і запроваджено синтез державно-управлінських механізмів, які покликані одночасно реалізовувати інтереси громади та держави в цілому. Говорячи про місто Київ як про адміністративно-територіальне утворення слід в першу чергу акцентувати увагу на досягненні органами публічного управління цілей територіального розвитку, задоволенні потреб громади. Основна роль в цьому беззаперечно відводиться представницьким органам місцевого самоврядування, а тому підвищеною актуалізацією характеризується пошук напрямів удосконалення їх адміністративно-правового статусу. Крім того науковий інтерес викликає і пошук моделей найбільш ефективної взаємодії між органами місцевого самоврядування та органами держави в питаннях місцевого розвитку, в особливу - роль ТВ місце в цих процесах голови Київської міської ради.

Ступінь наукового дослідження теми

Проблематика організаційно-правового забезпечення функціонування системи органів публічного управління в місті Києві та

роль Київського міського голови є доволі актуальною серед вітчизняних дослідників в галузі науки адміністративного, конституційного права та науки державного управління. Найбільшої уваги заслуговують праці, зокрема, Гринчук Н.М., Журавель Я.В., Кулик Т.О., Лебединської О.Ю., Федоренка В. Л., Чернеженка О. М. та ін.

Мета статті

Метою статті є визначення особливостей адміністративно-правового статусу Київського міського голови як головної посадової особи територіальної громади міста Києва.

РЕЗУЛЬТАТИ

Організація місцевого самоврядування в місті Києві має декілька особливостей пов'язаних не лише з адміністративно-правовим статусом міста, закріпленим в законодавстві, а також його столичному значенні, а ще й з особливостями суспільно-політичного характеру серед яких слід виокремити три аспекти:

- в місті Києві розміщено всі без виключення вищі органи держави всіх трьох гілок влади, а також виконує свої повноваження Президент України, розміщено Офіс Президента України, Конституційний Суд України та все вище військово керівництво держави України;
- зосередження такої кількості органів влади вимагають забезпечення максимального рівня стабільності та громадського порядку в місті, з чим пов'язана необхідність постійного прямого контакту органів державної влади з його керівництвом;
- статус Київського міського голови має важливе політичне значення в контексті міжнародно-правових відносин України з іншими державами, оскільки саме в Києві зосереджена основна кількість

дипломатичних представництв та посольств інших держав, а сам міський голова часто є «acceptable person» на більшості дипломатичних та офіційних протокольних заходах.

Ці особливості жодним чином не мають та не можуть мати закріплення на законодавчому рівні, оскільки в першу чергу Київський міський голова – це особа, яка обирається територіальною громадою під час вираження волевиявлення та реалізації свого права на самоврядування й вирішення проблем місцевого значення в спосіб, який максимально відповідає інтересам та побажанням самої громади. Не слід розуміти буквально, що громада дає чи не дає право розміщувати на своїй території: іноземні представництва, в тому числі посольства (які фактично вважаються територією закордонної держави); органи політичного керівництва країною та центральні органи державної влади. Але сама концепція суспільного договору та держави, як особливої форми суспільно-політичного утворення, демонструє об'єктивну необхідність використання землі столичного міста в спосіб, який максимально відповідає потребам держави та може йти в розріз із потребами громади. Тому, на нашу думку, квінт-есенція статусу Київського міського голови проявляється в досягненні певної синергії власного суспільно-політичного становища та адміністративного-правового статусу, що в кінцевому результаті, повинно створити максимально комфортний для територіальної громади баланс її інтересів та потреб держави.

З точки зору адміністративно-правового закріплення статусу Київського міського голови слід зауважити, що обсяг представницьких та інших функцій політичного характеру не виходить за межі сутності та змісту місцевого самоврядування, хоча з урахуванням спеціального

статусу самого столичного міста, може корегуватися у відповідності від потреб держави, але виключно в межах тих засад, які визначаються на законодавчому рівні.

Враховуючи всю сукупність нормативно-правових актів, якими визначається та регулюється адміністративно-правовий статус Київського міського голови, на нашу думку, їх доцільно розділити на три рівні.

Перший – засадничий – рівень формує Конституція України, яка закріплює не лише самі засади реалізації права на місцеве самоврядування, але і визначає особливість правового режиму існування органів публічної влади в місті Києві.

Так, відповідно до ч. 3 ст. 133 Конституції України «міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України» (Verkhovna Rada Ukrainy, 1996). Таким спеціальним законом у відношенні міста Києва є Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ» від 15.01.1999 № 401-XIV Verkhovna Rada Ukrainy. (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-b). В свою чергу, ч. 2 ст. 140 Конституції України закріплює, що і «особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України», тобто тим же законом. Така дисперсність норм Конституції України та віднесення їх законодавцем до різних розділів: ст. 133 – визначає адміністративно-територіальний устрій держави, а ст. 140 – засади здійснення місцевого самоврядування, дає змогу зробити два ключових висновки:

по-перше, особливості здійснення місцевого самоврядування в місті Києві мають похідне значення від особливості його статусу як самостійної (дане місто формує собою самостійний регіон та не

входить до складу жодного іншого) адміністративно-територіальної одиниці України;

по-друге, одночасна бланкетність норм ст. 133 та ст. 140 Конституції України демонструє політичну волю законодавця щодо потенційної можливості змін умов здійснення місцевого самоврядування в місті Києві в більш простий спосіб, ніж це передбачалося б затверджуючи такий статус на рівні самого Основного закону. Іншими словами, конституційно-правові засади стосуються лише наявності особливостей у здійсненні місцевого самоврядування, натомість сам характер таких особливостей та їх межі визначаються додатково й можуть бути зміненими.

Що ж стосується власне статусу Київського міського голови то на конституційному рівні визначається лише те, що «територіальна громада на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирає його шляхом таємного голосування, а він, в свою чергу, очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях» (ч. 2 ст.141 Конституції України).

Таким чином, конституційний рівень закріплення адміністративно-правового статусу Київського міського голови закріпив непохитність наступних його ознак:

- обирається виключно територіальної громадою, що є проявом її права на пряму демократію в межах здійснення місцевого самоврядування;
- основним призначенням Київського міського голови є очолення відповідної міської ради, яка також обирається прямим голосуванням громади та головуванням на її засіданнях, а також реалізації всієї повноти публічного управління закріпленого за відповідною посадою;

– інші особливості адміністративно-правового статусу визначаються спеціальним законом України.

Другий – законодавчий – рівень нормативно-правових актів, якими визначається та регулюється адміністративно-правовий статус Київського міського голови формують, як це зрозуміло з назви – законодавчі акти України.

Перш за все, звертає на себе увагу Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ», який визначає спеціальний статус міста Києва як столиці України, особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті відповідно до Конституції України та законів України і у відповідності до ч. 5 ст. 1 встановлює, що «столичний статус міста покладає на органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади додаткові обов'язки та гарантує цим органам надання з боку держави додаткових прав» (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-b). Ця норма доводить тезу, яку ми висували в початку дослідження про те, що Київський міський голова має спеціальні суспільно-політичні обов'язки. Нажаль аналізований закон чітко не детермінує та не розмежовує яка інституція виконує яку особливу, так звану столичну функцію, але їх перелік наводиться в ст. 4 цього Закону. Системний аналіз положень вказаної норми дає змогу встановити, що до таких особливих столичних функцій міського голови відносяться: створення належних умов для діяльності у місті органів вищого політичного керівництва та центральних органів державної влади, офіційних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, місцем розташування яких відповідно до законодавства визначено місто Київ; вирішення питань щодо розміщення центральних органів, які утворюються Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів

України, а також дипломатичних представництв, консульств іноземних держав та представництв міжнародних організацій в Україні; надання їм на договірних засадах комунальних, інженерних, соціально-культурних, транспортних, інформаційних та інших послуг; взаємодія з вищими органами державної влади при розробленні та здійсненні ними заходів, програм та проектів, що зачіпають інтереси столиці; здійснення заходів щодо збереження та відновлення пам'яток історії, культури, релігії, архітектури та містобудування, заповідних та природних зон і ландшафтів, що мають національне значення тощо (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-b).

Крім того, ст. 13 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» визначає, що «Київський міський голова обирається шляхом прямих виборів відповідно до Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», а його повноваження визначаються Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та цим Законом (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-b). Таким чином, особливість адміністративно-правового статусу Київського міського голови в частині його повноважень полягає в розширенні кола функцій у зв'язку із спеціальним столичним статусом самого міста Києва. Так, відповідно до ст. 17 вказаного Закону Київський міський голова має низку додаткових повноважень, які пов'язані із життєдіяльністю міста Києва: участь у підготовці відповідних проектів законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, в тому числі шляхом внесення їх на розгляд відповідним органам за власною ініціативою; участь у вирішенні питань щодо проведення у місті заходів загальнодержавного та міжнародного характеру; участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу при розгляді

питань, що стосуються міста Києва; участь у вирішенні питань щодо розміщення у місті Києві державних органів, представництв інших держав та міжнародних організацій, а також у протокольних заходах, що стосуються міста Києва; ініціює питання щодо передачі до сфери управління Київської міської ради, передачі або продажу у комунальну власність територіальної громади міста Києва чи районів у місті Києві підприємств, організацій, установ, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної або інших форм власності, якщо вони мають важливе значення для забезпечення виконання містом Києвом столичних функцій та одержує інформацію про їх діяльність; погоджує питання щодо створення, репрофілювання або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення, розташованих на території міста Києва, а також дає згоду на призначення та звільнення керівників підприємств та міських органів виконавчої влади подвійного підпорядкування (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-b).

Таким чином, окрім суто політичних функцій Київський міський голова на противагу іншим посадовим особам системи місцевого самоврядування в Україні наділений повноваженнями господарсько-управлінського характеру та має право приймати участь в процесах управління державною власністю, в частині погодження осіб керівного складу державних підприємств та вирішення питань створення, реорганізації та/або ліквідації державних підприємств чи підприємств із часткою держави у структурі корпоративних прав, які мають «значення для територіальної громади міста Києва». Таке формулювання, на наш погляд, є абсолютно некоректним, оскільки будь-яке підприємство розташоване в межах міста Києва так чи інакше має вплив та значення для територіальної громади, щонайменше

тим, що створює для неї робочі місця. Крім того, подібне фактичне втручання в діяльність суб'єктів господарювання державної форми власності ставить їх в нерівномірне становище із об'єктами комунальної власності, тобто власності територіальної громади. Це пояснюється тим, що надходження від діяльності останніх в більшій мірі акумулюються в місцевому бюджеті – бюджеті міста Києва – в той час як доходи державних підприємств – в Державному бюджеті України. Таким чином, Київський міський голова наділений фактичним правом створювати для підприємств комунальної власності конкурентні переваги приймаючи участь у вирішенні питань пов'язаних із погодженням створення, реорганізації чи ліквідації державних підприємств.

Рішенням Конституційного суду України від 25.12.2003 № 21-рп/2003, в якому системному аналізі піддаються положення Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ», відображена ще одна особливість адміністративно-правового статусу Київського міського голови. Він є єдиною посадовою особою, яка має право очолювати Київську міську державну адміністрацію та має бути призначена Президентом України головою відповідної адміністрації, чим Президент України, фактично підтверджує волевиявлення територіальної громади (Konstytutsiinyi sud Ukrainy, 2003). Даний висновок утверджується також і Рішенням Конституційного суду України від 13.10.2005 № 9-рп/2005, в якому викладається правова позиція, що управління місцевою та районними в місті Києві державними адміністраціями мають право здійснювати виключно особи обрані відповідно Київським міським головою та головами відповідних районних рад (Konstytutsiinyi sud Ukrainy, 2005). В першому випадку це є прояв

волевиявлення всієї територіальної громади (безпосередня демократія); в другому – проявом волевиявлення складу районної у місті Києві ради, як представників обраних відповідною територіальною громадою (представницька форма реалізації демократичного врядування в місті Києві).

Отже, окрім того, що Київський міський голова набуває широкого кола повноважень в сфері господарського управління, він ще й очолює Київську міську державну адміністрацію, що наділяє його спеціальним статусом найвищої посадової особи державного управління в м. Києві, оскільки йому підпорядковуються районні в місті Києві державні адміністрації та їх голови. Таким чином, Київський міський голова втілює в собі єдиний центр прийняття рішень та відповідальності як в системі місцевого самоврядування, так і системі державного управління розвитком території міста.

Наступним слід дослідити положення Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 42 якого визначає обсяг та межі повноважень міського голови, як суб'єкту місцевого самоврядування, в тому числі і Київського міського голови. Обсяг цих повноважень визначається сутністю та природою права територіальної громади на самоврядування та не може бути обмежений в буд-який інший спосіб окрім як внесення відповідних змін до вказаного вище Закону (Verkhovna Rada Ukrainy 1997-a). Системний аналіз положень вказаної статті демонструє, що Київський міський голова виконує повноваження, які умовно можна згрупувати наступним чином:

– установчі – під час створення, реорганізації чи ліквідації відповідних структурних підрозділів чи призначенні осіб на

відповідні посади, в межах своєї компетенції;

- адміністративно-розпорядчі – під час здійснення фактичного управління справами територіальної громади;
- адміністративно-представницькі – під час представництва територіальної громади у відносинах із іншими громадами або суб'єктами державної влади тощо;
- регуляторні – коли виконує відповідні покладені на нього регуляторні функції;
- правоохоронні – коли здійснює обсяг повноважень із дотримання законодавства та перешкоді порушення норм законодавства, в тому числі антикорупційного;
- захисні – коли виконує функцію із захисту прав територіальної громади, в тому числі під час відповідного протистояння із органами державної влади щодо недопустимості втручання у справи місцевого розвитку.

Зауважимо на тому, що даним законом не передбачено ні виконання політичних, ні пряме виконання управлінсько-господарських функцій, на відміну від обсяг таких повноважень, що покладається на Київського міського голову Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ».

Ще одна особливість адміністративно-правового статусу Київського міського голови, яку розриває Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», полягає в процедурі дострокового припинення його повноважень, визначеній в ст. 79. Так, зокрема ч. 6 даної статті визначає, що рішення про внесення пропозицій щодо відкликання Київського міського голови за народною ініціативою приймається на зборах виборців у кількості не менше 400 осіб, а кількість членів ініціативної групи при цьому становить не менше 75 осіб. Сам збір

підписів проводиться протягом тридцяти днів.

Тобто за своїм змістом Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», визначає загальний порядок обрання та відкликання міського голови як найвищої посадової особи в системі місцевого самоврядування територіальної громади, а також закріплює обсяг його повноважень та місце у відносинах з органами державної влади тощо. Порівнюючи положення Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» із Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ» нам видається слушним зауважити на тому, що місце в системі органів публічного управління та моделі відносин між ними для Київського міського голови в більшій мірі визначається саме останнім вказаним законом, а перший – дає лише розуміння меж та кола повноважень, які є похідними від природи права на місцеве самоврядування.

Оскільки Київський міський голова очолює Київську міську державну адміністрацію (далі – КМДА), для визначення повноти його адміністративно-правового статусу необхідно проаналізувати також положення Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 8 якого власне і закріплює загальні ознаки та статус голови місцевих державних адміністрацій, як посадової особи в системі державного управління (Verkhovna Rada Ukrainy, 1999-a). Звертає на себе увагу і положення Розділу III вказаного закону, яким визначається обсяг та межі компетенцій місцевих державних адміністрацій, і зокрема положення ст. 13, в якій міститься перелік питань, що ними вирішуються. Системний аналіз норм, що містяться у відповідних розділах закону дає змогу зробити наступні висновки щодо особливостей адміністративно-правового статусу Київського міського голови:

1. Враховуючи той факт, що КМДА є виконавчим органом Київської міської ради і фактично очолюється однією особою постає питання повноти відповідальності такої особи за виконання/невиконання функцій в системі державної влади. Об'єктивно первинною для Київського міського голови є посада в системі органів місцевого самоврядування, оскільки на неї він і обирається, складаючи при цьому відповідну присягу. Таку ж присягу він складає і приймаючи обов'язки голови КМДА. Отже, постає питання досягнення ним максимального балансу у виконанні набутих (функції місцевого самоврядування) та покладених (функції посадової особи органу державної влади) повноважень.

2. Обсяг та меж повноваження голови КМДА в більшій мірі співпадають із повноваженнями голови виконавчого комітету міської ради з тією різницею, що місті Києві відсутня альтернатива виконавчих органів місцевого самоврядування, а тому КМДА є єдиною структурою повноважною виконувати їх у відповідності до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». В цьому контексті статус голови КМДА відповідає межах та рисам статусу посадової особи в системі органів місцевого самоврядування.

3. Ключовий, на нашу думку, аспект адміністративно-правового статусу голови КМДА, посаду якого обіймає Київський міський голова є специфіка побудови відносин КМДА у відповідності до положень Розділу IV аналізованого закону, яким встановлюється модель відносини місцевих державних адміністрацій з президентом України, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями. Тут слід розуміти, що виконання Київським міським головою функцій голови КМДА при відносинах з

вищими органами державної влади та державними підприємствами відбувається у формі та на засадах визначених Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ», а отже не відбувається такого жорсткого підпорядкування в силу того, що Президент України позбавлений можливості обрати альтернативу голові КМДА окрім Київського міського голови так само як і припинити його каденцію достроково.

Загалом, аналіз положень Закону України «Про місцеві державні адміністрації» демонструє похідність його положень стосовно визначення адміністративно-правового статусу голови КМДА від положень інших законів, яким була надана оцінка вище. Це підтверджує тезу деяких науковців (Zhuravel, 2007; Lebedynska, 2010) про те, що існує необхідність розмежування посад Київського міського голови та голови КМДА, або навпаки підвищує актуальність висновків іншої групи науковців (Kulyk, 2016; Skrupniuk, 2012; Fedorenko, 2017), а потребує подальшого пошуку більш ефективної моделі організації публічного управління в місті Києві.

Наступним рівнем нормативно-правового забезпечення адміністративно-правового статусу Київського міського голови є локальний, тобто рівень актів, що приймаються власне органом місцевого самоврядування – Київською міською радою. Власне ми звернемо увагу лише на Рішення Київської міської ради від 28 березня 2002 р. № 371/1805 «Про затвердження Статуту територіальної громади міста Києва». Так, відповідно до ст. 19 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» статут територіальної громади приймається Київською міською радою з метою закріплення в ньому історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування

на основі Конституції України та в межах вказаного Закону (Verkhovna Rada Ukrainy, 1997-а). Тобто Статут територіальної громади міста Києва (далі – Статут) має установчий характер та певним узагальнюючим нормативним актом в якому зібрані, або точніше повинні бути зібрані, всі без виключення положення та особливості реалізації місцевого самоврядування у місті Києві, в тому числі ті, що стосуються статусу Київського міського голови.

Натомість аналіз Статуту свідчить про його номінальний та навіть формальний характер. Лише положення ст. 13 Статуту присвячені статусу Київського міського голови, але єдина особливість такого статусу відображена в ч. 3 та ч. 5 ст. 13, відповідно до якої «Закон України "Про столицю України - місто-герой Київ" передбачає додаткові повноваження Київського міського голови, пов'язані з виконанням містом Києвом столичних функцій. Київський міський голова за погодженням з Київською міською радою призначає та звільняє з посад заступників голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень» (Kyivska miska rada, 2002). Наведені положення не охоплюють, на нашу погляд, всієї повноти особливостей адміністративно-правового статусу Київського міського голови, але разом з тим узагальнюють та формулюють найбільш значущі з них: похідний характер такого статусу від адміністративно-правового режиму столиці України та поєднання функцій посадової особи місцевого самоврядування та органу державної влади в обсязі установчих повноважень.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки проведеного дослідження слід звернути увагу на наступні висновки:

По-перше, нормативно-правове регулювання статусу Київського

міського голови нами запропоновано диференціювати за трьома рівнями:

засадницький – який включає в себе норми Конституції України та визначає головну особливість, яка полягає у спеціальному законодавчому закріпленні порядку здійснення місцевого самоврядування в місті Києві;

законодавчий – який утворюють Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ». Сукупність положень цих законодавчих актів розкриває основне коло та обсяг повноважень Київського міського голови, особливість поєднання ним функцій місцевого самоврядування, посадової особи органу державної влади, а також політичних функцій пов'язаних із спеціальним статусом міста Києва як столиці України;

локальний – втілений в рішенні Київської міської ради, яким затверджено Статут територіальної громади міста Києва.

Що стосується структури адміністративно-правового статусу Київського міського голови, то тут слід акцентувати увагу на такі основні особливості адміністративно-правового статусу Київського міського голови:

– в частині обрання головою та дострокового припинення повноважень. Київський міський голова після свого обрання стає єдиною кандидатурою для Президента України щодо призначення на посаду голови КМДА. Також особливим є і порядок дострокового припинення повноважень, що пов'язано із збільшено кількістю необхідних підписів представників територіальної громади, чисельності ініціативної групи та строків їх зібрання.

– в частині повноважень – Київський міський голова, як посадова особа місцевого самоврядування виконує: основні повноваження

міського голови визначені в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» та додаткові, або як ми пропонуємо їх визначити – політичні та управлінсько-господарські – функції, визначені Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ», а як посадова особа органу державної влади – голова КМДА – функції визначені Законом України «Про місцеві державні адміністрації».

– в частині відповідальності – Київський міський голова приймає присягу як посадова особа місцевого самоврядування та є відповідальним перед територіальною громадою, що виражається в спеціальній формі –

References

Fedorenko V. L., Chernenchenko O. M. (2017). *Konstytutsiini modeli mistsevoho samovriaduvannia u derzhavakh-uchasnytsiakh YeS, Shveitsarii ta Ukraini*. Vydavnytstvo Lira-K.

Konstytutsiinyi sud Ukrainy. (2003). *Rishennia Ukrainy vid 25.12.2003 № 21-rp/2003*.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v021p710-03#Text>

Konstytutsiinyi sud Ukrainy. (2005). *Rishennia vid 13.10.2005 № 9-rp/2005*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-05#Text>

Kulyk T.O. (2016). *Konstytutsiini zasady vzaiemodii mistsevykh orhaniv derzhavnoi vlady ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v misti Kyievi*. Alerta.

Kyivska miska rada. (2002). *Rishennia vid 28 bereznia 2002 r. N 371/1805 Pro zatverdzhennia Statutu terytorialnoi hromady mista Kyieva*. https://kyivcity.gov.ua/news/statut_teritorialno_gromadi_mista_kyieva_356907/

Lebedynska O.Iu., Hrynychuk N.M., Sivkov S. (2010). *Zdiisnennia samovriaduvannia u mistakh z osoblyvym statusom: pravovi zasady ta mekhanizmy. Demokratychne vriaduvannia», 5.*

політичній відповідальності (що проявляється в можливості дострокового припинення його повноважень). Виконуючи функції голови КМДА Київський міський голова має певний рівень підзвітності перед Президентом України, але останній позбавлений можливості обрати іншу окрім нього особу на дану посаду.

Загалом, відповідальність, як елемент адміністративно-правового статусу Київського міського голови – тривалий час залишався поза увагою науковців і доцільно зробити його предметом подальших наукових пошуків.

http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2010_5/fail/Lebed.pdf.

Skrypniuk O. (2012). *Osoblyvosti zdiisnennia mistsevoho samovriaduvannia ta vykonavchoi vlady v misti Kyievi: pytannia teorii i praktyky*. *Yurydychna Ukraina*, 12, 14-20

Verkhovna Rada Ukrainy. (1996). *Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR*.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4871>

Verkhovna Rada Ukrainy. (1997-a). *Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini»*.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Verkhovna Rada Ukrainy. (1997-b). *Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini»*.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Verkhovna Rada Ukrainy. (1999-a). *Zakon Ukrainy vid 09.04.1999 № 586-XIV «Pro mistsevi derzhavni administratsii»*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#n127>

Verkhovna Rada Ukrainy. (1999-b). *Zakon Ukrainy vid 15.01.1999 № 401-XIV «Pro stolytsiu Ukrainy – misto-heroi Kyiv»*.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>

Zhuravel Ya.V. (2007).
Administrativno-pravovyi status orhaniv

mistsevoho samovriaduvannia. Instytut zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy.